

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ,
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ**

**ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΤΑΞΗ
ΣΤΟΥΣ ΠΙΝΑΚΕΣ ΔΙΟΡΙΣΙΜΩΝ 2019**

Εξεταζόμενο αντικείμενο: Οικονομικά / Πολιτική Οικονομία (527)

Μέρος Β (35 μονάδες)

Ημερομηνία Εξέτασης: 20 Νοεμβρίου 2019, 15:30 - 18:30

ΛΥΣΕΙΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

1. Η αυτοματοποίηση της παραγωγής οδηγεί σε
 - α. αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας και αύξηση της ζήτησης για εργάτες.
 - β. **αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας και μείωση της ζήτησης για εργάτες.**
 - γ. μείωση της παραγωγικότητας της εργασίας και αύξηση της ζήτησης για εργάτες.
 - δ. μείωση της παραγωγικότητας της εργασίας και μείωση της ζήτησης για εργάτες.

2. Ποιο από τα πιο κάτω **δεν** θεωρείται κεφάλαιο (συντελεστής παραγωγής);
 - α. **Χρήματα κατατεθειμένα σε μια τράπεζα**
 - β. Ένα πανεπιστημιακό κτήριο
 - γ. Ένα εργοστάσιο κατασκευής υποδημάτων
 - δ. Ένα φτυάρι

3. Σύμφωνα με την οικονομική θεωρία, η χρεωκοπία της Thomas Cook αναμένεται να οδηγήσει σε
 - α. **αύξηση των τιμών των αεροπορικών εισιτηρίων βραχυπρόθεσμα και είσοδο νέων εταιρειών στην αγορά μακροπρόθεσμα.**
 - β. αύξηση των τιμών των αεροπορικών εισιτηρίων βραχυπρόθεσμα και χρεωκοπία και άλλων εταιρειών μακροπρόθεσμα.
 - γ. μείωση των τιμών των αεροπορικών εισιτηρίων βραχυπρόθεσμα και είσοδο νέων εταιρειών στην αγορά μακροπρόθεσμα.
 - δ. μείωση των τιμών των αεροπορικών εισιτηρίων βραχυπρόθεσμα και χρεωκοπία και άλλων εταιρειών μακροπρόθεσμα.

4. Όλα τα πιο κάτω αυξάνουν τις παραγωγικές δυνατότητες μιας οικονομίας **εκτός** από την:
 - α. ανακάλυψη φυσικών πόρων.
 - β. βελτίωση της τεχνολογίας.
 - γ. **αύξηση των κρατικών δαπανών.**
 - δ. αύξηση του εργατικού δυναμικού.

5. Αν το 2013 η Κύπρος είχε το δικό της νόμισμα, η κρίση θα οδηγούσε κατά πάσα πιθανότητα σε
- α. ανατίμηση του νομίσματος και αύξηση των τιμών.
 - β. ανατίμηση του νομίσματος και μείωση των τιμών.
 - γ. υποτίμηση του νομίσματος και αύξηση των τιμών.**
 - δ. υποτίμηση του νομίσματος και μείωση των τιμών.
6. Η χώρα Α έχει ψηλότερο κατά κεφαλή ΑΕΠ και ψηλότερο δείκτη ανισότητας από τη χώρα Β. Οι δύο χώρες έχουν τον ίδιο πληθυσμό. Ποιο από τα πιο κάτω ισχύει;
- α. Όλοι οι άνθρωποι στη χώρα Α είναι πλουσιότεροι από όλους τους ανθρώπους στη χώρα Β.
 - β. Ο μέσος άνθρωπος στη χώρα Α είναι πλουσιότερος από τον μέσο άνθρωπο στη χώρα Β.
 - γ. Το ΑΕΠ της χώρας Α είναι μεγαλύτερο από το ΑΕΠ της χώρας Β.**
 - δ. Οι άνθρωποι στη χώρα Α είναι πιο ευτυχισμένοι από τους ανθρώπους στη χώρα Β.
7. Η παγκοσμιοποίηση έχει οδηγήσει σε
- α. αύξηση της ανισότητας μεταξύ χωρών και μείωση της ανισότητας εντός αρκετών χωρών.
 - β. αύξηση της ανισότητας μεταξύ χωρών και αύξηση της ανισότητας εντός αρκετών χωρών.
 - γ. μείωση της ανισότητας μεταξύ χωρών και μείωση της ανισότητας εντός αρκετών χωρών.
 - δ. μείωση της ανισότητας μεταξύ χωρών και αύξηση της ανισότητας εντός αρκετών χωρών.**
8. Η εταιρεία που διευθύνει το θέατρο «Μετροπόλιταν» αποφάσισε να αυξήσει τις τιμές όλων των θέσεων του θεάτρου κατά 4%. Το θέατρο χωρίζεται σε τέσσερις ζώνες. Μετά την αύξηση των τιμών οι κρατήσεις των θέσεων μειώνονται κατά 2% στη ζώνη 1Α, κατά 4% στη ζώνη 2Α, κατά 6% στη ζώνη 1Β και κατά 7% στη ζώνη 2Β. Ποια ζώνη καθισμάτων έχει ανελαστική ζήτηση;
- α. Ζώνη 1Α**
 - β. Ζώνη 2Α
 - γ. Ζώνη 1Β
 - δ. Ζώνη 2Β

9. Το δημοσιονομικό έλλειμμα μιας χώρας X το 2018 ήταν €544.100 και οι τόκοι δημόσιου χρέους ήταν €715.100. Επομένως, το

- α. πρωτογενές πλεόνασμα ήταν €171.000
- β. πρωτογενές πλεόνασμα ήταν €1.259.200
- γ. πρωτογενές έλλειμμα ήταν €171.000
- δ. πρωτογενές έλλειμμα ήταν €1.259.200

10. Σε μια επιχείρηση απασχολούνται 8 εργάτες. Αν προσληφθεί ένας επιπλέον εργάτης, το οριακό προϊόν γίνεται -5 μονάδες και το μέσο προϊόν γίνεται 19 μονάδες. Όταν απασχολούνται 8 και 9 εργάτες, το συνολικό προϊόν αντίστοιχα είναι σε μονάδες

- α. 160, 140
- β. 190, 200
- γ. 167, 117
- δ. **176, 171**

11. Τα αγαθά X και Ψ είναι υποκατάστατα, ενώ τα αγαθά X και Ω είναι συμπληρωματικά. Μια αύξηση της τιμής του αγαθού X, με όλους τους άλλους προσδιοριστικούς παράγοντες σταθερούς (ceteris paribus), θα έχει ως αποτέλεσμα να

- α. μειωθεί η ζήτηση του αγαθού Ψ και να αυξηθεί η ζήτηση του αγαθού Ω.
- β. **αυξηθεί η ζήτηση του αγαθού Ψ και να μειωθεί η ζήτηση του αγαθού Ω.**
- γ. μειωθεί η ζητούμενη ποσότητα του αγαθού X και να μειωθεί η ζήτηση του αγαθού Ψ.
- δ. αυξηθεί η ζητούμενη ποσότητα του αγαθού X και να αυξηθεί η ζήτηση του αγαθού Ψ.

12. Όταν οι τιμές δύο αγαθών είναι οι ίδιες, ένας καταναλωτής θα πρέπει

- α. να αγοράζει τις ποσότητες των αγαθών A και B έτσι ώστε οι συνολικές χρησιμότητες να είναι ίσες.
- β. **να αγοράζει τις ποσότητες των αγαθών A και B έτσι ώστε οι οριακές χρησιμότητες είναι ίσες.**
- γ. να δαπανά το μισό εισόδημά του για το αγαθό A και το μισό για το αγαθό B.
- δ. να δαπανά όλο το εισόδημά του είτε στο αγαθό A είτε στο αγαθό B.

13. Το αγαθό X είναι συμπληρωματικό του αγαθού Ψ. Η ελαστικότητα ζήτησης ως προς την τιμή είναι 1,8 για το αγαθό X και 2,2 για το αγαθό Ψ. Μια αύξηση της τιμής του αγαθού X, με όλους τους άλλους προσδιοριστικούς παράγοντες σταθερούς (*ceteris paribus*), θα οδηγήσει σε

- α. αύξηση της συνολικής δαπάνης των καταναλωτών για το αγαθό Ψ.
- β. Αύξηση της συνολικής δαπάνης των καταναλωτών για το αγαθό X.
- γ. Αύξηση της ζητούμενης ποσότητας του αγαθού Ψ.
- δ. Μείωση της ζήτησης του αγαθού Ψ**

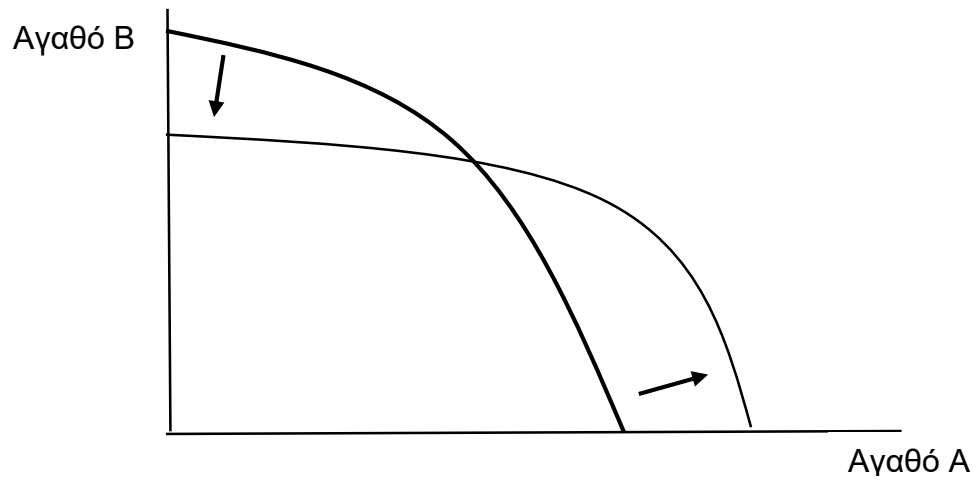
14. Αν το κόστος ευκαιρίας του αγαθού X σε όρους του αγαθού Ψ είναι 3, αυτό σημαίνει ότι

- α. για να παραχθούν τρεις μονάδες του αγαθού Ψ, πρέπει να θυσιαστούν τρεις μονάδες του αγαθού X.
- β. για να παραχθούν τρεις μονάδες του αγαθού X, πρέπει να θυσιαστούν τρεις μονάδες του αγαθού Ψ.
- γ. για να παραχθεί μία μονάδα του αγαθού X, πρέπει να θυσιαστούν τρεις μονάδες του αγαθού Ψ.**
- δ. για να παραχθεί μία μονάδα του αγαθού Ψ, πρέπει να θυσιαστούν τρεις μονάδες του αγαθού X.

15. Αν κάθε εργάτης στον Καναδά μπορεί να παράγει είτε 5 ηλεκτρονικούς υπολογιστές (H/Y) είτε 10 αυτοκίνητα και κάθε εργάτης στην Ιαπωνία μπορεί να παράγει είτε 6 (H/Y) είτε 20 αυτοκίνητα

- α. η Ιαπωνία έχει απόλυτο πλεονέκτημα και στα δύο αγαθά, αλλά ο Καναδάς έχει συγκριτικό πλεονέκτημα στα αυτοκίνητα.
- β. ο Καναδάς έχει απόλυτο πλεονέκτημα και στα δύο αγαθά, αλλά η Ιαπωνία έχει συγκριτικό πλεονέκτημα στα αυτοκίνητα.
- γ. η Ιαπωνία έχει απόλυτο πλεονέκτημα και στα δύο αγαθά, αλλά ο Καναδάς έχει συγκριτικό πλεονέκτημα στους H/Y.**
- δ. ο Καναδάς έχει απόλυτο πλεονέκτημα και στα δύο αγαθά, αλλά η Ιαπωνία έχει συγκριτικό πλεονέκτημα στους H/Y.

16. Η αλλαγή στην καμπύλη παραγωγικών δυνατοτήτων μιας χώρας που παρουσιάζεται στο πιο κάτω διάγραμμα μπορεί να οφείλεται σε

- α. βελτίωση της τεχνολογίας παραγωγής του αγαθού Α και μείωση διαθέσιμων πόρων για την παραγωγή του αγαθού Β.
- β. βελτίωση της τεχνολογίας παραγωγής του αγαθού Α και αύξηση διαθέσιμων πόρων για την παραγωγή του αγαθού Β.
- γ. βελτίωση της τεχνολογίας παραγωγής του αγαθού Β και μείωση διαθέσιμων πόρων για την παραγωγή του αγαθού Α.
- δ. βελτίωση της τεχνολογίας παραγωγής του αγαθού Β και αύξηση διαθέσιμων πόρων για την παραγωγή του αγαθού Α.

16 x 1,25 μονάδες = 20 μονάδες

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΣΥΝΤΟΜΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ

Ερώτηση 17

(Μονάδες 4)

Να μελετήσετε το πιο κάτω σενάριο.

Κύπριος εξαγωγέας πατατών έλαβε από Άγγλο πελάτη του επιταγή για ποσό GBP £120.200, την οποία κατέθεσε σε Κυπριακή τράπεζα. Η τράπεζα χρεώνει προμήθεια 0,3% για μετατροπή συναλλάγματος. Η συναλλαγματική ισοτιμία για τη στερλίνα δίνεται πιο κάτω:

ΝΟΜΙΣΜΑ	ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ	
	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ
Στερλίνα (GBP)	0,8778	0,8387

Ζητήθηκε από τους μαθητές/τριες να υπολογίσουν πόσα ευρώ θα εισπράξει ο Κύπριος εξαγωγέας.

Οι μαθητές/τριες έδωσαν τις πιο κάτω απαντήσεις:

Αχιλλέας: €142.887,09

Αγαμέμνων: €143.746,99

Ιφιγένεια: €136.522,44

Θέτις: €137.344,04

α) Να αναφέρετε ποιος μαθητής/τρια έδωσε τη σωστή απάντηση.

Η Ιφιγένεια

1 μονάδα

β) Ποια/ποιες ήταν η/οι παρανόηση/σεις (λάθος/η) που έγινε/έγιναν από τον καθένα από τους άλλους τρεις (3) μαθητές/τριες;

Παρανόηση:

Αχιλλέας: Χρησιμοποίησε την τιμή πώλησης

Αγαμέμνωνας: Χρησιμοποίησε την τιμή πώλησης και πρόσθεσε την προμήθεια

Θέτις: Πρόσθεσε τη προμήθεια

3 x 1 μονάδα = 3 μονάδες

Ερώτηση 18

(Μονάδες 4)

Η ελαστικότητα ζήτησης για το αγαθό Χ είναι ίση με 3. Δόθηκαν στους μαθητές οι εξής τέσσερις πιθανές ερμηνείες:

- α. Μια αύξηση της τιμής του αγαθού κατά 1% θα έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της ζητούμενης ποσότητας κατά 3%.
- β. Μια αύξηση της ζητούμενης ποσότητας του αγαθού κατά 1% θα έχει ως αποτέλεσμα τη αύξηση της τιμής κατά 3%.
- γ. Μια αύξηση της τιμής του αγαθού κατά 1% θα έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση της ζητούμενης ποσότητας κατά 3%.
- δ. Μια αύξηση της τιμής του αγαθού κατά 3% θα έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση της ζητούμενης ποσότητας κατά 1%.

Ζητήθηκε από τους μαθητές/τριες να επιλέξουν τη σωστή ερμηνεία. Οι απαντήσεις των μαθητών ήταν οι ακόλουθες:

Όνομα μαθητή/τριας	Απάντηση
Ανδρέας	α
Βασιλική	β
Γιάννης	γ
Δήμητρα	δ

α) Να αναφέρετε ποιος μαθητής/τρια έδωσε τη σωστή απάντηση.

Ο Γιάννης

1 μονάδα

β) Ποια/ποιες ήταν η/οι παρανόηση/σεις (λάθος/η) που έγινε/έγιναν από τον καθένα από τους άλλους τρεις (3) μαθητές/τριες;

Παρανόηση

Ανδρέας:

Δεν γνωρίζει ότι σύμφωνα με τον νόμο της ζήτησης όταν αυξάνεται η τιμή η ζητούμενη ποσότητα μειώνεται.

Βασιλική:

Δεν γνωρίζει ότι σύμφωνα με τον νόμο της ζήτησης όταν αυξάνεται η τιμή η ζητούμενη ποσότητα μειώνεται.

Επίσης, χρησιμοποίησε αντίστροφα τον τύπο της ελαστικότητας ζήτησης ή όταν η ελαστικότητα ζήτησης είναι μεγαλύτερη της μονάδας μια αύξηση της τιμής του αγαθού προκαλεί μεγαλύτερη ποσοστιαία μείωση στη ζητούμενη ποσότητα .

Δήμητρα:

Χρησιμοποίησε αντίστροφα τον τύπο της ελαστικότητας ζήτησης ή όταν η ελαστικότητα ζήτησης είναι μεγαλύτερη της μονάδας μια αύξηση της τιμής του αγαθού προκαλεί μεγαλύτερη ποσοστιαία μείωση στη ζητούμενη ποσότητα

3 x 1 μονάδα = 3 μονάδες

Ερώτηση 19

(Μονάδες 2)

Δίνεται το πιο κάτω δημοσίευμα:

Eurostat: Στο 6,8% μειώθηκε η ανεργία στην Κύπρο τον Αύγουστο

Η ανεργία στην Κύπρο μειώθηκε περαιτέρω σε 6,8% (31 000 άτομα, 6,4% για άνδρες και 7,3% για γυναίκες) τον Αύγουστο του 2019, από 7% τον Ιούλιο του 2019, ενώ τον Αύγουστο του 2018, το ίδιο ποσοστό ήταν 8,2% (36 000 άτομα), σύμφωνα με στοιχεία που δημοσίευσε σήμερα η Eurostat, η στατιστική υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Χρησιμοποιώντας τα δεδομένα του πιο πάνω δημοσιεύματος, να υπολογίσετε τον αριθμό των απασχολούμενων τον Αύγουστο του 2019.

$$\text{Ποσοστό ανεργίας} = \frac{\text{Αριθμός ανέργων}}{\text{Εργατικό δυναμικό}} \times 100^*$$

$$6,8 = \frac{31\,000}{\text{Εργατικό δυναμικό}} \times 100$$

$$\text{Εργατικό δυναμικό} = \frac{31\,000 \times 100}{6,8}$$

$$\text{Εργατικό δυναμικό} = 455\,882^*$$

$$\text{Εργατικό δυναμικό} = \text{Απασχολούμενοι} + \text{Άνεργοι}^*$$

$$\text{Απασχολούμενοι} = \text{Εργατικό δυναμικό} - \text{Άνεργοι}$$

$$\text{Απασχολούμενοι} = 455\,882 - 31\,000$$

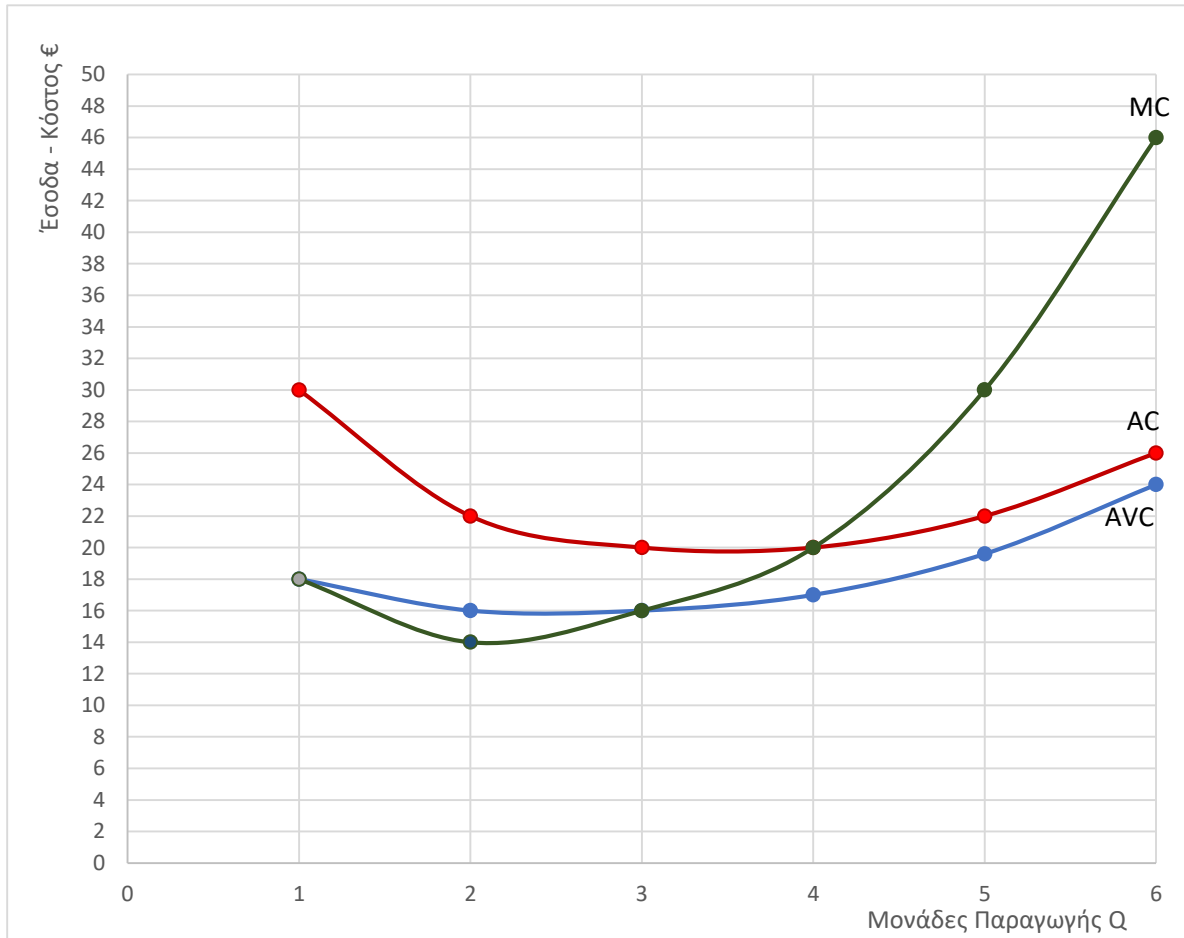
$$\text{Απασχολούμενοι} = 424\,882^*$$

$$4^* \times 0,5 \text{ μονάδα} = 2 \text{ μονάδες}$$

Ερώτηση 20

(Μονάδες 5)

Το πιο κάτω διάγραμμα παρουσιάζει το κόστος μιας ανταγωνιστικής επιχείρησης.

- α) Στην τιμή του προϊόντος €30, η επιχείρηση θα πρέπει να παράγει **5** μονάδα/δες
- β) Στην τιμή των €20, η επιχείρηση θα πρέπει να παράγει **4** μονάδα/δες. Το μεταβλητό κόστος της είναι **68** ευρώ και το συνολικό κόστος **80** ευρώ. Τα συνολικά έσοδά της είναι **80** ευρώ. Το οικονομικό αποτέλεσμα της επιχείρησης είναι **μηδέν** ευρώ.
- γ) Αν η τιμή μειωθεί κάτω από **16** ευρώ η επιχείρηση βραχυχρόνια πρέπει να διακόψει τη λειτουργία της.
- δ) Η μακροχρόνια τιμή ισορροπίας σε αυτή την αγορά είναι **20** ευρώ.
- ε. Το σταθερό κόστος της επιχείρησης είναι **12** ευρώ.
- στ. Στην τιμή €18, η επιχείρηση θα πρέπει να παράγει **3** μονάδα/δες (δεδομένου ότι η επιχείρηση μπορεί να επιλέξει μόνο ακέραιες μονάδες).

10 x 0,5 = 5 μονάδες

(ΣΥΝΟΛΟ ΜΟΝΑΔΩΝ 35)

-----ΤΕΛΟΣ ΜΕΡΟΥΣ Β' -----